

кредитних установ для підвищення ефективності дій НБУ з регулювання грошової маси.

Список використаних джерел:

1. Статистичні матеріали Національного Банку України – Статистичний бюлетень (електронне видання) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/Statist/Electronic%20bulletin/data/stat.pdf>
2. Статистичні матеріали Національного Банку України – Монетарний огляд (електронне видання) [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=58037

Онофрійчук О.В.

студентка;

Польова О.Л.

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД СТАБІЛІЗАЦІЇ ВАЛЮТНОГО РИНКУ

Однією з важливих проблем економіки України на сучасному етапі є нестабільність валютного ринку. Україна відноситься до імпортозалежних держав, що робить національну економіку залежною від іноземних валют, перш за все, від американського долара та ЄВРО. Зменшенню цієї залежності до певної міри сприяє експортна міжнародна торгівля України. У 2014 році у зв'язку зі складною політичною ситуацією на Сході України значна кількість підприємств, що забезпечували експортний потенціал нашої держави, зупинили поставки продукції за кордон. У результаті Україна втратила значну частину валютних надходжень, що призвело до дефіциту іноземної валюти. Тому сьогодні вітчизняна економіка відчуває значні зрушення валютного курсу і переживає стрімке знецінення національної валюти. Відповідно, нагальним завданням уряду та Національного банку України на сьогодні є стабілізація валютного ринку. Досягнення цієї мети можливе, перш за все, за рахунок застосування класичних моделей управління валютним курсом. Разом з тим, досить важливо при цьому враховувати досвід європейських держав щодо побудови ефективної валютної політики.

Серед найбільш важливих інструментів прямого впливу на валютний ринок можна виділити такі як:

- 1) девізна політика (зокрема, валютні інтервенції);
- 2) створення і диверсифікація валютних резервів;
- 3) регулювання режиму валютного курсу.

Девізна валютна політика – це політика регулювання валютного курсу шляхом купівлі і продажу іноземної валюти [7].

При використанні девізної політики забезпечення підтримання стабільності кон'юнктури на внутрішньому валютному ринку країни і обмінного курсу національної валюти відбувається наступним чином: за умови надлишкової пропозиції іноземної валюти центральний банк скуповує її, щоб не допустити необґрунтованого зміцнення національної грошової одиниці, і навпаки, коли надходжень валютних коштів на внутрішній ринок недостатньо – центральний банк продає іноземну валюту з тим, щоб не допустити зниження обмінного курсу національної валюти [2, с. 19].

Зауважимо, що наприкінці ХХ ст. валютні інтервенції досить часто використовувалися країнами Європи. Зокрема, це стосується держав колишнього соціалістичного табору на етапі переходу до ринкових відносин. Наприклад, у Чехії у 1993 р. інтервенції використовували з метою зменшення тиску надходжень іноземного капіталу на валютний ринок, пов'язаного з процесом приватизації [8, с. 146].

Характеризуючи девізну політику як інструмент валютного регулювання на сучасному етапі, слід звернути увагу на Рекомендації МВФ «Про принципи політики інтервенцій», які радять використовувати валютні інтервенції для зниження волатильності валютного курсу, але не для регулювання його рівня [3, с. 156].

На сьогодні важливим принципом застосування девізної політики є прозорість політики інтервенцій. Прикладом прозорості є публікація інформації щодо політики інтервенцій в Австралії та Швеції з чітким зазначенням підстав для проведення інтервенцій [3, с. 156].

Більш дієвим інструментом валютного регулювання є створення та диверсифікація валютних резервів. Але при цьому залишається відкритим питання щодо оптимальних обсягів валютних резервів. Кожна країна накопичує їх, виходячи з конкретної ситуації. Щоправда, є рекомендація МВФ, відповідно до якої мінімальні міжнародні резерви держави повинні становити суму її тримісячного імпорту [1, с. 5].

Крім того, в теорії фінансів та фінансового права існує поняття «коефіцієнт Ренді», за яким обсяг валютних резервів країни має складати не більш як 30% державного бюджету. Найрозвинутіші держави Заходу формують валютні резерви в мінімальних розмірах (наприклад, у 2009 р. валютні резерви Європейського центрального банку становили \$52,3 млрд., Німеччини – \$38,1 млрд., Великої Британії – \$37,1 млрд., Франції – \$21,7 млрд., Італії – \$33,8 млрд.) [5].

Країни Європи при створенні золотовалютних резервів дотримуються принципів диверсифікації. Наприклад, структура активів Національного банку Швейцарії в основному складається з іноземної валюти, золота та фінансових активів в швейцарських франках (цінні папери і вимоги від операцій РЕПО). Офіційні резервні активи Чехії номіновані в доларах і євро. Їх співвідношення визначається виходячи із спостережень за прибутковістю фінансових вкладень на ринках США і Євросоюзу. Враховуються рух обмінних курсів, ситуація на національному валютному ринку [4].

Таким чином, у європейських державах важливими тенденціями валютного регулювання за допомогою створення валютних резервів є

оптимізація їх обсягів на незначному рівні та диверсифікація портфеля золотовалютних резервів держави.

Ще одним інструментом валютної політики є регулювання режиму валютного курсу. У 1982 р. МВФ ухвалив класифікацію режимів валютних курсів, яка передбачала вільний вибір режиму кожною країною. За класифікацією МВФ, залежно від ступеня гнучкості (ступеня свободи щодо зміни курсів) усі валюти поділяються на валюти з фіксованим курсом, валюти з обмежено гнучким курсом і валюти з плаваючим курсом [6, с. 432].

Слід зауважити, що застосування фіксованого валютного курсу було ефективним у країнах Східної Європи на етапі реформування їх економік. Так, для забезпечення стабільності національної одиниці Чехословаччина на початку 90-х рр. ХХ ст. запровадила режим фіксованого валютного курсу крони. Після поділу країни, Чехія і Словаччина продовжували дотримуватися чіткого курсу на рестрикційну політику, що дало змогу втримати курс крони на запланованому рівні. При цьому її коливання у Чехії дорівнювали 1,5–2%, а в Словаччині – 3–4%. Особливістю валютної політики в Румунії було введення у 1991 р. режиму подвійного валютного курсу, який передбачав встановлення заниженого курсу (35 леїв за долар) для розрахунків за імпорт і при обов'язковому продажі половини валютної виручки експортерами. Для всіх інших розрахунків та операцій застосовувався валютний курс, що визначався на умовах попиту і пропозиції на валютних аукціонах (300 леїв за долар). Така різниця між валютними курсами при розрахунках була доволі великою, яка з часом тільки зростала і посилювала розбалансованість грошового ринку. У цій ситуації монетарна влада Румунії відмовилася від політики подвійного. У Польщі з початком процесу реформування був запроваджений режим фіксованого валютного курсу – спочатку до долара США, а потім до «кошика» з п'яти провідних валют, з метою стримування темпів інфляції. У травні 1995 р. режим фіксації валютного курсу був змінений на «валютний коридор», межі якого поступово розширилися від $\pm 7\%$ до $\pm 15\%$. В подальшому основним заходом регулювання валютної сфери став перехід до гнучкого обмінного курсу та запровадження у 2000 р. режиму «вільного плавання» [8, с. 148].

Тобто, сучасною тенденцією валютного регулювання в країнах Європи є використання виключно ринкових факторів регулювання валютного курсу.

Отже, проведене дослідження дає підстави узагальнити основні моменти валютного регулювання з урахуванням досвіду європейських держав: обмежене застосування валютних інтервенцій і прозорість їх здійснення; створення валютних резервів на мінімально достатньому рівні з диверсифікацією портфеля валют; перехід до саморегульованого гнучкого валютного курсу.

Список використаних джерел:

1. Береславська О. Дисбаланси валютного ринку України / О. Береславська // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 3(205) – С. 3-44.

2. Єпіфанова М.А. Інструменти валютного регулювання: сутність, класифікація, характеристика / М.А. Єпіфанова // Вісник Української академії банківської справи. – 2010. – № 2(29). – С. 17-21.

3. Журавка Ф.О. Вплив девізної політики НБУ на обмінний курс гривні / Ф. О. Журавка // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 154-160.

4. Колдовський А.В. Зарубіжний досвід управління золотовалютними резервами / А.В. Колдовський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1809>

5. Матіос А. Що ми маємо від розміщення, а тим паче використання золотовалютних резервів країни після виборів Гаранта держави / А. Матіос [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kiev4you.org/index.php/pisateli/51-publicistik/482-zolotovalyutnyuyreserv>

6. Моторнюк У.І., Гуцуляк У.П. Чинники формування валютного курсу в Україні / У.І. Моторнюк, У.П. Гуцуляк // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 727. – С. 431-439.

7. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 року № 679-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T990679.html

8. Сороківська З. Зарубіжний досвід реалізації валютної політики в контексті забезпечення макроекономічної стабільності / З. Сороківська // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє, 2013. – Вип. 18. – С. 144-153.

Петлінська Ю.О.

студентка;

Мироненко М.Ю.

кандидат економічних наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ

На сьогодні однією з найважливіших галузей економіки України є аграрний сектор. Більше того агропромисловий комплекс є стратегічним напрямом розвитку економіки України, під час євро інтеграційного курсу. Однак недостатнє фінансування аграрних підприємств з боку держави пригальмує розвиток аграрної сфери загалом. В сучасних умовах аграрні підприємства постали перед проблемою нагромадження власного капіталу для здійснення або осучаснення виробництва. В останні роки майже припинилися процеси відтворення й оновлення матеріально-технічної бази, що як наслідок, в аграрному виробництві спостерігається деіндустріалізація. Тому проблема інвестиційного забезпечення виробництва як ніколи набуває актуальності, особливо в сучасних ринкових умовах аграрної економіки.

Дослідженням проблеми інвестиційно-інноваційної діяльності, залучення інвестицій в аграрний сектор України присвячено багато наукових праць, як